

Sygn. akt: I C 766/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Krystian Szelağ
Protokolant:	Stażysta Krystian Dąbrowski

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2023 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z **powództwa T. W.**

przeciwko J. M.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. M. na rzecz powoda T. W. kwotę 86.573,26 zł (osiemdziesiąt sześć tysięcy pięćset siedemdziesiąt trzy, 26/100 złotych) wraz z umownymi odsetkami w wysokości 19,2% rocznie z ograniczeniem do wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 28.06.2019 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 16.387,70 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie na rzecz K. M. kwotę 6.642, w tym kwotę 1.242 złotych tytułem 23% stawki podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za sprawowanie funkcji kuratora dla pozwanego - nieznanego z miejsca pobytu;

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie kwotę 2.278,91 złotych, tytułem poniesionych tymczasowo wydatków postępowania.

UZASADNIENIE

Powód T. W. złożył pozew, w którym wniósł o rozpoznanie sprawy w postępowaniu nakazowym i orzeczenie nakazem zapłaty, że pozwany J. M. ma zapłacić na rzecz powoda kwotę 86.573,26 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 19,2% rocznie z ograniczeniem do wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto, wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania nakazowego, wg norm przepisanych.

W razie wniesienia przez pozwanego zarzutów od wydanego nakazu zapłaty, wniósł o utrzymaniu nakazu zapłaty w mocy oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania nakazowego, wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że zawarł z pozwanym w dniu 03.09.2012r. pisemną umowę pożyczki na kwotę 69.000 zł, która to kwota została pozwanemu wypłacona w dniu podpisania umowy. Pozwany wystawił weksel in blanco i upoważnił do jego uzupełnienia do wysokości zaciągniętego zobowiązania łącznie z odsetkami umownymi. Powód wskazał, że wypowiedział umowę pożyczki w dniu 13 marca 2017r. i wezwał pozwanego do zwrotu kwoty 69.000 zł w terminie 6 tygodni od dnia doręczenia niniejszego pisma. W ocenie strony powodowej termin do zwrotu pożyczki upłynął w dniu 12 maja 2017r., bowiem termin odbioru pisma z urzędu pocztowego minął w dniu 31 marca 2017r. (przesyłka była dwukrotnie awizowana). Powód podał, że na dochodzoną przez niego kwotę 86.573,26 zł składają się: należność główna w kwocie 69.000 zł oraz skapitalizowane odsetki umowne od ww. kwoty w skali rocznej 19,2%, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 13 maja 2017r. do dnia wniesienia pozwu, tj. 7 marca 2017r. w kwocie 17.573,26 zł (pozew k. 3-5).

Kurator dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz przyznanie kuratorowi wyznaczonemu w niniejszej sprawie wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji, wg norm przepisanych wraz z należnym podatkiem VAT od przyznanego wynagrodzenia. Kurator wskazał, iż nie próby ustalenia aktualnego miejsca pobytu pozwanego okazały się nieskuteczne, a zatem zasadnym, w jego ocenie, jest zbadanie przez grafologa dokumentu, z którego powód wywodzi skutki prawne (odpowiedź na pozew k. 232-232v.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany zawarł z powodem, w dniu 3 września 2012r., umowę, na mocy której powód udzielił pozwanemu pożyczki kwoty pieniężnej w wysokości 69.000 zł. Wydanie pieniędzy nastąpiło w dniu podpisania umowy do rąk pożyczkobiorcy, który potwierdził ich odbiór (§ 1). Pożyczka była oprocentowana wg 19,2% w stosunku rocznym. Takie samo oprocentowanie miało być naliczane w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki (§ 2). Zabezpieczeniem pożyczki było złożenie przez pożyczkobiorcę, do dyspozycji pożyczkodawcy weksla in blanco. Pożyczkodawca miał prawo opatrzyć weksel datą płatną wg swojego uznania (§ 7).

Pozwany, jako zabezpieczenie zwrotu przedmiotu pożyczki, wystawił i przekazał powodowi weksel in blanco. Weksel opatrzony został datą 03.09.2012r.

Zgodnie z deklaracją wekslową powód mógł wypełnić weksel na sumę odpowiadającego zadłużenia łącznie z odsetkami i kosztami, w każdym czasie w przypadku uchybienia terminom zapłaty. Powód miał prawo opatrzyć weksel datą płatności według swojego uznania.

Powód uzupełnił weksel kwotą zadłużenia w wysokości 86.573,26 zł, opatrzył go datą płatności na dzień 12 maja 2017r.

Pismem z dnia 14 marca 2019r. powód poinformował pozwanego, iż w dniu 7 marca 2019r. wypełnił weksel na kwotę 86.573,26 zł zabezpieczający zobowiązania z tytułu umowy pożyczki z dnia 3 września 2012r. Jednocześnie wezwał do zapłaty kwoty 86.573,26 zł, na którą to kwotę składała się należność główna w wysokości 69.000 zł oraz umowne odsetki w kwocie 17.573,26 zł.

Kolejno, w dniu 13 marca 2017 r. powód wypowiedział pozwanemu umowę pożyczki i wezwał go do zapłaty kwoty 69.000 zł w terminie 6 tygodni od dnia doręczenia niniejszego pisma.

(dowód: pozabankowa umowa pożyczki k. 17-19, weksel k. 21, deklaracja wekslowa k. 22, weksel k. 21, wezwanie do zapłaty k. 23, potwierdzenie nadania przesyłki k. 25-27, wypowiedzenie umowy pożyczki k. 28, potwierdzenie nadania k. 29-30, śledzenie przesyłek k. 31-32v.)

Analiza cech graficznych, konstrukcyjnych oraz nawykowych materiału dowodowego zestawionego z materiałem porównawczym, zakwalifikowanymi jako wzory grafizmów pozwanego J. M., wykazała istnienie zgodności wykonawczych konfrontowanych transkrypcji rękopiśmiennych, pozwalających na stwierdzenie, że osoba ww. przedmiotowe zapisy ręczne zakreśliła.

(dowód: opinia biegłego z dziedziny badania pisma ręcznego i dokumentów A. P. k . 272-313)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle ustalonych okoliczności faktycznych powództwo podlegało uwzględnieniu w całości. Powód wykazał zasadność jak i wysokość dochodzonego przez siebie roszczenia.

Na wstępie rozważań należy zauważyć, że ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie Sąd poczynił w oparciu o dołączone do sprawy dokumenty oraz opinię biegłego z dziedziny badania pisma ręcznego i dokumentów w osobie A. P.. Dowód z opinii biegłego niezbędny był celem ustalenia czy zapisy na umowie pożyczki oraz na wekslu własnym zostały własnoręcznie sporządzone przez pozwanego, bowiem pozwany nie odbierał pism kierowanych do niego przez powoda, a także pism sądowych wystosowanych w niniejszej sprawie. W opinii, biegły jednoznacznie stwierdził, iż złożone na dokumentach podpisy z całą pewnością należą do pozwanego.

Odnosząc się do zasadności roszczenia, wskazać należy, że powoda i pozwanego łączyła umowa pożyczki. Z treści łączącej strony umowy wynika, że nie ustaliły one sposobu wypowiedzenia umowy. Z dowodów w postaci wypowiedzenia umowy kredytu, deklaracji wekslowej, wypełnionego przez pozwanego weksla in blanco wynika, że pozwany J. M. nie spłacił pożyczki i na dzień 13 maja 2017r. istniała zaległość w kwocie 86.573,26 zł.

Zatem istniały podstawy do wypowiedzenia umowy pożyczki przez powoda, gdyż pożyczkobiorca nie dotrzymał warunków spłacenia pożyczki w terminie.

W piśmie stanowiącym wypowiedzenie umowy podano podstawę wypowiedzenia wyraźnie wskazując, że podstawą takiego oświadczenia woli jest naruszenie przez pozwanego warunków przedmiotowej umowy pożyczki poprzez niedotrzymanie terminu zapłaty.

Mając zatem na uwadze treść łączącej strony umowy i fakt zaprzestania przez pozwanego J. M. spłaty kredytu należało uznać, że po stronie powodowej powstało uprawnienie do wypowiedzenia umowy.

W świetle ustalonego stanu faktycznego należy stwierdzić, że w sprawie zaistniały okoliczności uzasadniające wypełnienie weksla oraz, że weksel in blanco został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową. Weksel na dzień wystawienia był wekslem niepełnym, czyli takim, który w chwili wydania go wekslobiorcy (remitentowi) nie zawierał wszystkich docelowych elementów w rozumieniu art. 101 ustawy prawo wekslowe. Zgodnie z deklaracją wekslową powód był uprawniony wypełnić weksel i przystąpić do jego realizacji do sumy odpowiadającej zaległemu zadłużeniu w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki. Pozwany nie spłacił pożyczki w terminie określonym w art. 726 k.p.c., tj. 6 tygodni od doręczenia wypowiedzenia umowy i roszczenie z tego tytułu stało się w całości wymagalne w dniu 13 maja 2017r.

Dla zachowania czystości formy prowadzonych rozważań podnieść należy, że odpowiedzialność wystawcy weksla in blanco powstaje przez samo podpisanie i wręczenia dokumentu remitentowi. Odpowiedzialność wystawcy weksla in blanco wiąże się zatem z wydaniem weksla niepełnego z podpisem. Weksel in blanco nie musi być wypełniony w chwili złożenia na nim podpisu, a jeżeli został wydany, zachodzi domniemanie udzielenia upoważnienia dla nabywcy weksla do uzupełnienia weksla, tj. ukształtowania treści weksla. Zobowiązanie z weksla in blanco powstaje zatem w zakresie określonym treścią weksla, jaka mu zostanie nadana wskutek uzupełnienia. Niezgodność uzupełnienia weksla in blanco z porozumieniem nie wpływa jednak na istnienie zobowiązania wekslowego. Wydając weksel in blanco wystawca przyjmuje ryzyko niezgodnego z porozumieniem jego wypełnienia. Przesłanką zatem ukształtowania wiarygodności jest jedynie uzupełnienie weksla w taki sposób, aby odpowiadał wymaganiom art. 101 Prawa wekslowego, nie zaś jego uzupełnienie zgodnie z porozumieniem wekslowym (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2004 r., II CK 170/04, Gl 2006, Nr 4, poz. 28, A. Szpunar, M. Kaliński, Komentarz do prawa wekslowego i czekowego, Warszawa 2003, s. 87-88).

Złożony przez powoda do akt sprawy weksel in blanco spełnia wszystkie wymagania przewidziane dla weksla w przepisie art. 101 ustawy prawo wekslowe.

Pozwany uzupełnił weksel zgodnie z dołączoną do weksla deklaracją wekslową.

Zgodnie z art. 485 § 1 k.p.c. Sąd wydaje nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, jeżeli fakty uzasadniające dochodzone roszczenie są udowodnione dołączonym do pozwu: 1) dokumentem urzędowym; 2) zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem; 3) wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu.

Sąd wydaje również nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksla lub czeku należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. W niniejszej sprawie brak było podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, albowiem poważną wątpliwość budziło to, czy pozwany faktycznie podpisał weksel oraz deklarację wekslową, wobec czego niezbędnym było zasięgnięcie w tym zakresie opinii biegłego.

W podsumowaniu powyższych rozważań wskazać należy, że powód wykazał istnienie wymagalnego roszczenia, tak co do zasady, jak i wysokości. Powód bowiem złożył wypełniony weksel, który spełniał wszystkie warunki formalne określone w art. 101 i art. 102 ustawy Prawo wekslowe. Dokument ten, płatny na dzień 12 maja 2017r., został przedstawiony pozwanemu do zapłaty. Tym samym wierzytelność, która z niego wynikała, stała się wymagalna, zgodnie z art. 38 ustawy Prawo wekslowe. Zgodnie z art. 9 prawa wekslowego – wystawca odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksla. Powód wykazał przy tym z jakiego tytułu domaga się on zapłaty oraz przedstawił sposób wyliczenia sumy wekslowej, zgodnie z przyjętym w judykaturze wymogiem w tym zakresie. Wystawienie i wydanie weksla wierzycielowi, a następnie jego uzupełnienie stwarza domniemanie istnienia objętej tym wekslem wierzytelności wekslowej w wysokości sumy wekslowej. Ciężar dowodu przeciwnego tym samym został przerzucony na stronę pozwaną, czego strona pozwana nie zdołała wykazać w ramach niniejszego postępowania. Również powód udowodnił istnienie roszczenia ze stosunku podstawowego. Istnienie roszczenia ze stosunku podstawowego dawało uprawnienie powodowi do wypełnienia weksla in blanco zgodnie z zawartym porozumieniem.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że pozwany, stosownie do art. 104 w zw. z art. 28 ustawy prawo wekslowe bezwarunkowo zobowiązany jest do zapłaty dochodzonej pozwem kwoty, wobec czego uwzględniono powództwo w całości. O odsetkach ustawowych za opóźnienie orzeczono w oparciu o art. 481§1 k.c.

O kosztach procesu (pkt II) orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Powód poniósł koszty procesu, na które złożyły się: opłata od pozwu w wysokości 4.329 zł, opłaty skarbowe od pełnomocnictwa – 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika (adwokata) w stawce wynikającej z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów - 5.400 zł, zaliczka na wynagrodzenie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu – 6.642 zł.

Dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego J. M. ustanowiony został w niniejszej sprawie kurator w osobie adw. K. M.. Kuratorowi za reprezentowanie nieznanego z miejsca pobytu pozwanego przysługuje z tego tytułu wynagrodzenie. W związku z tym Sąd w pkt IV wyroku przyznał adw. K. M. wynagrodzenie za pełnienie obowiązków kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego w kwocie 5.400 zł wraz z podatkiem VAT w wysokości 23% od tej sumy. Wysokość wynagrodzenia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego Sąd ustalił na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (5.400 zł + VAT = 6.642 zł).

W pkt IV wyroku Sąd orzekł o obowiązku zwrotu kosztów sądowych w oparciu o art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 k.p.c., mając na względzie wynik procesu. Nieuiszczone koszty sądowe wyniosły 2.278,91 zł i obejmują wynagrodzenie biegłego. Pozwany przegrał sprawę i

dlatego zobowiązany jest uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie koszty sądowe w kwocie 2.278,91 zł.